

Особливості застосування сучасних технологій навчання іноземної мови у початковій школі

Сучасні інтеграційні процеси, входження України в європейський простір, міжнародний обмін інформацією у різних галузях знань, модернізація змісту шкільної мовної освіти значною мірою впливають на підвищення статусу іноземної мови як важливого засобу комунікації.

Сучасні технології навчання є засобами забезпечення якісного комунікативно-мовленнєвого, соціокультурного і мовного розвитку учнів, тому їх використання набуває питомої ваги. Якісними ознаками цих технологій є: результативність, економічність, ергономічність, висока вмотивованість у вивченні предмета, що сприяє підвищенню інтересу до знань.

Видатні психологи, лінгвісти, дидакти світу (Л.С.Виготський, Е.Берн, Д.К.Джонс, Дж.Дьюї, С.Лівінгстоун, Ж.Піаже, К.Славін, Р.Сніккер) розробили методологічну основу для запровадження новітніх технологій навчання. Відомі сучасні вчені І.Л.Бім, М.Л.Вайсбурд, С.Ю.Ніколаєва, І.О. Зимня переважно концентрувалися на викладанні іноземних мов з впровадженням новітніх технологій навчання в основній і старшій школі, а питання застосування сучасних технологій навчання іноземної мови в початковій школі ще не стало предметом широкого обговорення в науковій літературі.

Мета статті – уточнити і обґрунтувати на матеріалі англійської мови особливості застосування сучасних технологій навчання у початковій школі; визначити їх вплив на підвищення якості організації навчально-виховного процесу з цього предмета, на вирішення провідних психолого-дидактичних завдань початкової школи, а саме: формування навчальної діяльності у дітей молодшого шкільного віку, формування молодшого учня як суб'єкта навчальної діяльності, соціалізації школярів початкової школи.

Організація навчального процесу в початковій школі на принципах гуманістичної педагогіки, педагогіки дитиноцентризму (основним положенням якої присвячені роботи В.О.Сухомлинського,

Ш.О.Амонашвілі, М.Монтессорі, С.Френе) зробити можливою реалізацію цих завдань.

Розглянемо особливість використання проектних технологій навчання. Проектна технологія – це творча робота учнів молодшого шкільного віку, яка полягає у тому, що діти під керівництвом учителя навчаються створювати зміст своєї іншомовної навчальної діяльності; в ході підготовки і захисту обраного проекту створюється кінцевий продукт: колаж, альбом, комікс, анкета. Проекти можуть бути індивідуальними (наприклад, "My Cat", "My Dog", "My Family", "My Personal File") і груповими (наприклад, "At the Zoo", "Let's Have Dinner Together").

Тематика проектів залежить від змісту НМК, за яким працює школа, і віковими можливостями та інтересами учнів початкової школи. Завдяки використанню проектної технології навчання іноземної мови позбавляється формального характеру, стає більш особистісно орієнтованою діяльністю, вчить дітей працювати разом і прийти на допомогу один одному, урізноманітнює інтерактивні справи для навчання англomовного спілкування.

Однією із сучасних тенденцій формування іншомовної компетентності в учнів початкової школи є створення Мовного портфеля учня початкової школи. Мовний портфель учня початкової школи – це засіб навчання, який сприяє формуванню в учнів іншомовної комунікативної компетентності і їхньому особистісному розвитку як суб'єкта освітнього процесу; це – пакет робочих матеріалів, які відображають результати навчальної діяльності учнів з предмету іноземної мови і культури (ІМ і К).

Мовний портфель дозволить учням побачити свої успіхи, оцінити та порівняти їх із цілісною системою володіння мовами. Мовні портфелі створюються для різних груп учнів відповідно до їхнього віку, рівня підготовки. Найскладнішою і, отже, найцікавішою групою є учні початкової школи, які тільки почали вивчати мову.

Європейський мовний портфель для учнів початкових класів створено згідно з рекомендаціями Комісії з питань освіти при Раді Європи стосовно вивчення, викладання та оцінювання мов. Європейський мовний портфель для учнів початкових класів – це документ, за допомогою якого учні збирають, систематизують свої дослідження та відображають свій досвід у вивченні іноземних мов, це зразки виконаних робіт, а також отримані свідоцтва та сертифікати.

Європейський мовний портфель складається з трьох розділів: Мовний паспорт, Мовна біографія, Досьє

У Мовному паспорті учень надає інформацію про свій мовленнєвий досвід. Мовна біографія призначена для відображення поточних результатів засвоєння іноземної мови. Учень може зазначити в ній свої досягнення в різних видах мовленнєвої діяльності. Основною складністю для дітей молодшого шкільного віку є ще несформоване вміння об'єктивної самооцінки.

У Досьє учень демонструє свої роботи. Це можуть бути фотографії з театральної вистави чи іншого заходу; листи; касети тощо.

Інформаційні та комунікативні технології дедалі більше впливають на засоби навчання, організацію навчальних закладів, на роль викладача та його стосунки з учнями і навіть на самостійність школярів. У сфері освіти ми бачимо лише початок цієї технологічної революції.

Застосування у навчальному процесі з іноземної мови комп'ютерних технологій і ресурсів Інтернету створює нові можливості для вирішення завдань освіти, виховання і розвитку школярів молодшого шкільного віку. Цілком логічно, що пріоритетними для цього віку мають стати ігрові або комбіновані комп'ютерні програми з елементами гри, самонавчання або самоконтролю. Ігрова діяльність має місце у повсякденному житті дитини, тому її максимальне використання може допомогти учителю іноземної мови підвищити рівень мотивації, створити позитивну і емоційну атмосферу навчання, сприятливі умови для колективної взаємодії. Гра на уроці іноземної мови є формою навчання; вона забезпечує емоційний вплив на учнів, активізує резервні можливості особистості, полегшує опанування знань, навичок та вмінь.

Науковці розглядають доцільність використання комп'ютерних ігрових програм на етапах презентації граматичного матеріалу (О.О.Коломінова), на етапі організації вправлення учнів з новими граматичними структурами у мовленні (С.В.Роман), на етапі опрацювання лексико-граматичного матеріалу (О.О.Парникова).

Визначаючи місце комп'ютерного навчання у всій системі самостійної роботи учнів, варто брати до уваги рекомендації дидактів і методистів (М.А.Бовтенко, Н.Ф.Тализіна) щодо доцільності використання комп'ютерної програми на тому етапі, коли в учнів уже сформовані знання з коефіцієнтом навченості не менше 0,7 (за

В.П.Безпальком), тобто коли рівень навченості учнів не є нижчим за задовільний.

Слід звернути увагу на дві особливості під час проведення контролю сформованості знань. По-перше, перевірки підлягають мовленнєві уміння в читанні, аудіюванні, письмі, говорінні; перевірка має встановити рівень сформованості комунікативної компетенції в цілому. По-друге, дану перевірку має пройти кожний учень потрібного рівня навченості.

Підбиваючи підсумки, варто зауважити, що викладений вище матеріал буде корисним для подальшого дослідження проблеми узгодженого застосування описаних технологій навчання як взаємопов'язаних компонентів цілісного НМК з англійської мови для початкових класів. Отже, використання сучасних технологій навчання іноземної мови в навчальному процесі початкової школи буде сприяти покращенню результативності навчання, виховання і розвитку молодшого учня.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вакарчук І. Вивчаючи іноземну мову з дитинства, реалізуємо рівний доступ до якісної освіти // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2009. - №2. – С.4-8 .

2. Гергель А. Мовний паспорт – кожному другокласнику (Європейський мовний портфель для початкової школи в Україні) // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2004. - №3. – С.15-19.

3. Гордєєва А.І., Кулик С.Й. Мотивація англійської комунікативної діяльності молодших школярів за допомогою гри // Іноземні мови. – 2012. - №1. – С.17-21.

4. Коломінова О.О., Роман С.В. Організація підсумкового контролю навчальних досягнень учнів з англійської мови у початковій школі // Іноземні мови. – 2011. - №3. – С.38-47.

5. Ніколаєва С.Ю. Сучасні тенденції формування іншомовної комунікативної компетентності в учнів початкової школи // Іноземні мови. – 2012. - №1. – С.42-51.

6. Першукова О. Реформи навчання іноземних мов у Європі – відповідь на виклики сучасності // Шлях освіти. – 2007. - №3. – С.21-24.